

Títol de Grau d'Ensenyaments Artístics Superiors:

GUIA DOCENT

Fonaments històrics del disseny 2022-23

Especialitat: Fotografia i creació audiovisual

Curs 2022/2023

→ 1. Dades d'identificació → 2. Objectius generals y contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació → 3. Coneixements recomanats → 4. Competències de l'assignatura → 5. Resultats d'aprenentatge → 6. Continguts → 7. Volum de treball/ Metodologia → 8. Recursos → 9. Avaluació → 10. Bibliografia

→ 1. Dades d'identificació

DADES DE L'ASSIGNATURA

Centre	Escola d'Art i Superior de Disseny de València		
Títol	Fotografia i creació audiovisual		
Departament	Història i Teoria de l'Art i del Disseny		
Mail del departament	@easdvalencia.com		
Assignatura	Fonaments Històrics del disseny		
Web	easdvalencia.com		
Horari	A determinar		
Lloc on s'imparteix	A determinar	Hores setmanals	6
Codi		Crèdits ECTS	6
Cicle		Curs	1er
Duració	Semestral	Idioma	Castellà/Valencià
Tipus de formació	FB. Formació Bàsica	Tipus d'assignatura	60% presencial 40% autònom

DADES DEL PROFESSORAT

Docent/s responsable/s	A determinar pel departament		
Correu electrònic	A determinar		
Horari tutories	A determinar pel departament		
Lloc de les tutories	A determinar / Departament d'Història		

→ 2. Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació

Fonaments Històrics del Disseny és una assignatura bàsica que forma part de la matèria d'Història de les Arts i del Disseny. Les seues unitats didàctiques treballen de manera detallada la història del disseny i la seua vinculació amb les manifestacions de l'art i l'arquitectura contemporanis.

L'estudi dels Fonaments Històrics del Disseny s'ha d'abordar com a fenomen contemporani complex en el què s'integren la innovació tecnològica, la investigació i experimentació de nous materials, els canvis en els usos i costums, i l'aparició de nous codis estètics associats a canvis socials profunds. L'assignatura se centra en tres aspectes:

- a) La reflexió del paper del disseny i la seua relació amb el gust i els valors estètics de cada moment històric i la seua relació amb les arts plàstiques.
- b) L'evolució de la funció social del disseny i les diverses respostes que s'han donat al llarg de la història.
- c) El coneixement de les circumstàncies històriques en què se desenvolupa i la seua relació amb els avanços tecnològics i els canvis socials i antropològics que plantegen noves necessitats en l'ús de productes i serveis.

L'assignatura ofereix al futur professional una formació imprescindible sobre estils, moviments, tendències i dissenyadors. El seu contingut recolza i complementa l'educació tècnica del dissenyador des de la necessària reflexió històrico-conceptual.

Els objectius són:

- capacitar a l'alumnat en els tres nivells: escrit, nivell d'expressió i nivell de comprensió de les obres de disseny al llarg de la història.
- enriquir el coneixement amb l'ús correcte del llenguatge com a instrument de comunicació oral.
- desenvolupar l'interès i la curiositat per la singularitat i especificitat del disseny dins del context històric i simbòlic de les societats.
- analitzar la teoria i l'estètica dels dissenys d'objectes utilitaris al llarg de la història i la seua relació amb els fenòmens polítics, culturals, socials, econòmics, mediambientals i/o tecnològics que transformen la vida quotidiana de la societat.

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, en l'article 2.1.j) estableix que el sistema educatiu espanyol s'orientarà a la consecució, entre altres fins, de la capacitació per a la comunicació en les llengües cooficials, si n'hi ha, i en una o més llengües estrangeres.

Aquesta assignatura, procurarà la consecució de la capacitació de l'alumnat en els tres nivells possibles segons la base d'origen de cada alumne: nivell escrit, nivell d'expressió i nivell de comprensió. Es pretén, per tant, enriquir el coneixement mitjançant l'ús correcte del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.

→ 3. Coneixements previs recomanats

Es recomana a l'alumnat que tinga coneixements d'alguna de les llengües europees, a més del castellà i el català, per poder aprofitar els continguts de la bibliografia que tenim a l'abast.

Així mateix, es recomana haver cursat alguna assignatura d'Història de l'Art, Història del Disseny i de les Arts Aplicades per tenir familiaritat amb els continguts, vocabulari i termes específics de la matèria.

→ 4. Competències de l'assignatura

Presentem a continuació les competències a les que contribueix a assolir l'assignatura de Fonaments Històrics del Disseny.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT2	Arreplegar informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament
CT8	Desenvolupar raonadament i críticament idees i arguments.
CT11	Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

COMPETÈNCIES GENERALS

CG3	Establir relacions entre el llenguatge formal, el llenguatge simbòlic i la funcionalitat específica.
CG6	Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
CG12	Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
CG13	Conèixer el context econòmic, social i cultural en què té lloc el disseny.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE15	Reflexionar sobre la influència social positiva del disseny, valorar la seua incidència en la millora de la qualitat de vida i el medi ambient, i la seua capacitat per generar identitat, innovació i qualitat en la producció.
------	--

→ 5. Resultats d'aprenentatge

RESULTATS D'APRENTATGE	COMPETÈNCIES RELACIONADES
R1 - Identifica les característiques formals i comunicatives del disseny contemporani.	CT2, CG3, CG6, CG12.

R2 - Explica les relacions entre els moviments artístics i el disseny del període històric que comprèn cada unitat didàctica.	CT8, CG6, CG12, CG 13, CG19.
R3 - Analitza les creacions artístiques i de disseny amb l'aplicació de criteris formals, narratius i simbòlics.	CT8, CG6, CG12.
R4 - Compara les obres del període estudiat amb produccions de disseny d'altres èpoques, establint relacions i influències, i detectant fonts d'inspiració.	CT8, CT11, CG6, CG12, CG19.
R5 - Argumenta les opinions amb precisió i rigor, utilitzant una terminologia i un vocabulari específics de la disciplina amb correcció lèxica, ortogràfica i sintàctica.	CT8, CT11, CE15.
R6 - Elabora treballs d'investigació aplicant la metodologia adequada.	CT2, CT8, CT11, CG3, CG6, CG12, CG13, CG19, CE15

→ 6. Continguts

BLOC 1 INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA I TEORIA DEL DISSENY

Unitat 0. Mètodes d'investigació en la matèria.

- 0.1 La importància de la metodologia: la Història i la Teoria de l'Art i del Disseny com a ciències.
- 0.2 Aproximació a les metodologies d'investigació.
- 0.3 Normativa APA.

Unitat 1. Introducció a la Història i la Teoria del Disseny.

- 1.1 El concepte de Disseny.
- 1.2 Teoria del Disseny i els seus llenguatges.

Unitat 2. La Revolució industrial i els orígens del disseny.

- 2.1 Introducció general al s. XIX. Entre la tradició i el progrés industrial.
- 2.2 Revolució Industrial: pioners.
- 2.3 Arquitectura del ferro i les Exposicions Universals.
- 2.4 De la ciutat tradicional a la urbs industrial.
- 2.5 Thonet.
- 2.6 Canvis en l'art. Entre ciència i tradició: preraphaelites, impressionisme i *revivals*.

Unitat 3. El debat sobre el problema del gust i el moviments reformistes.

- 3.1 Les exposicions universals: l'exposició del *mal gust* de 1851.

- 3.2 *Japonisme*.
- 3.3 Reformistes.
- 3.4 El moviment esteticista.

Unitat 4. L'Art Nouveau i els Wiener Werkstätte.

- 4.1 Modernisme orgànic.
- 4.2 Modernisme racional.
- 4.3 Els Wiener Werstsätte.

BLOC 2 LA CREACIÓ DEL LENGUATGE MODERN

Unitat 5. Protoracionalisme. La Deutscher Werkbund.

- 5.1 Àustria i Adolf Loos.
- 5.2 La Deutscher Werkbund. Peter Behrens i l'AEG.

Unitat 6. Avantguardes artístiques: la modernitat i la seua repercussió en el disseny.

- 6.1 Primeres avantguardes: fauvisme, expressionisme, cubisme, vorticisme, orfisme i futurisme.
- 6.2 Avantguardes abstractes: abstracció lírica, suprematisme, constructivisme i neoplasticisme.
- 6.3 Avantguardes radicals: dadaisme i surrealisme.

Unitat 7. La Bauhaus i l'ensenyament del disseny.

- 7.1 Origen, sistema pedagògic, influències, tallers.
- 7.2 Etapes.
- 7.3 Influències i conseqüències.

Unitat 8. L'Art Déco: luxe i kitsch.

- 8.1 Origen, context i característiques.
- 8.2 Europa.
- 8.3 EUA: Hollywood Style.

Unitat 9. Funcionalisme: el Moviment Modern.

- 9.1 Funcionalisme racionalista.
- 9.2 Funcionalisme organicista.
- 9.3 L'arquitectura social: Margarete Schütte-Lihotzky.

Unitat 10. El disseny als EUA.

- 10.1 Estilisme i aerodinamisme.
- 10.2 El racionalisme americà.

BLOC 3 EL DISSENY DESPRÉS DE LA II GUERRA MUNDIAL

Unitat 11. La postmodernitat i el disseny en els EUA.

- 11.1 Op Art i Pop Art.
- 11.2 Espace Age.
- 11.3 Minimalisme.

- 11.4 Antidisseny/Disseny Radical.
- 11.5 High Tech.
- 11.6 Deconstructivisme.

→ 7. Volum de treball/ Metodologia

7.1 Activitats de treball presencial

ACTIVITATS	Metodologia d'ensenyament-aprenentatge	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge	Volum de treball (en hores o ECTS)
Classe presencial	Exposició de continguts per part del professorat o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats y coneixements a l'aula.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6.	25 hores
Classes pràctiques	Sessions de treball en grups supervisades pels docents. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/ concerts/ representacions/audicions..., cerca de dades biblioteques, Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA6	33 hores
Exposició del treball en grup	Aplicació de coneixements interdisciplinaris.	RA5	12 hores
Tutoria	Atenció personalitzada i en petits grups. Període d'instrucció i/o orientació realitzat pels tutors amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5	12 hores
Avaluació	Conjunt de proves (orals /o escrites) emprades en l'avaluació inicial o formativa de l'alumnat.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5.	8 hores
SUBTOTAL			90 hores

7.2 Activitats de treball autònom

Treball autònom	Estudi per part de l'alumnat: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per exposar o entregar-les durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de petit grup.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6.	36 hores
Estudi pràctic	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per exposar o entregar durant las classes teòriques, classes practiques i/o tutories de petit grup.	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7.	20 hores
Activitats complementàries	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, congressos, conferències,...	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6, RA7.	4 hores
SUBTOTAL			60
TOTAL			150

→ 8. Recursos

- Pissarra.
- Ordinadors.
- Projector.
- Altaveus.
- Material audiovisual.
- Pàgines web especialitzades.
- Articles de revistes i textos adients.
- Accés a la Biblioteca i centres de documentació.

→ 9. Avaluació

9.1 Convocatòria ordinària

9.1.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>1- Els instruments d'avaluació són els següents:</p> <p>1.1- Elaboració i defensa de treballs individuals o de grup. 40% de la nota final.</p> <p>1.2- Exercicis d'aula (estudi de casos, anàlisis d'obres...). 20% de la nota final.</p> <p>1.3- Proves objectives (examen, elaboració de <i>portfoli</i>, quaderns d'aula...). 40% de la nota final.</p> <p>2- Els criteris d'avaluació dels diferents instruments d'avaluació són els següents:</p> <p>2.1- Elaboració i defensa de treballs individuals o de grup:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adequació a pautes i terminis consensuats i establerts. - Capacitat de selecció i organització de la informació. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Capacitat de coordinació en els treballs de grup. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil coherent en la comunicació oral i escrita. - Ús de les normes bàsiques d'elaboració i presentació d'un treball de recerca. - Respecte a la propietat intel·lectual. - Ús correcte de les fonts documentals i la bibliografia. <p>2.2- Exercicis d'aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domini dels conceptes treballats en l'aula. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil de comunicació coherent. - Ús correcte de les fonts i la bibliografia. <p>2.3- Proves objectives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domini dels conceptes treballats en l'aula. - Capacitat d'anàlisi i de síntesi. - Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. - Correcció ortogràfica i sintàctica. - Ús d'un vocabulari adequat. - Ús d'un estil de comunicació coherent. 	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p> <p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA6</p> <p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5</p>

<p>El punt 2.1 expressa l'elaboració i defensa del treball o treballs d'investigació. Aquest treball s'elabora al llarg del semestre lectiu, amb pautes i terminis acordats entre alumnat i professorat, seguiment i tutories que formen part d'aquesta avaluació contínua. Sense aquest seguiment no pot ser avaluat el treball de manera positiva.</p> <p>En la elaboració dels treballs s'avalua el contingut, la metodologia d'investigació, normes de citació, etc. No seran avaluats els treballs copiats o plagiatos totalment o de manera parcial. Tant les activitats com els treballs s'elaboren, es presenten i es defenen dins d'uns terminis. No poden ser avaluats fora de termini.</p> <p>Per avaluar els treballs s'aportaran rúbriques que especifiquen els resultats d'aprenentatge, percentatges atorgats, etc.</p>	
--	--

9.1.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes assistència)

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Proves teòric/pràctiques. Suposen el 100% de la qualificació total. Aquestes proves es qualificaran de 0 a 10. Es considera que la assignatura està superada si la nota final es igual o superior a 5. S'avaluaran tots els continguts desenvolupats a l'assignatura.</p> <p>Per tal d'avaluar aquestes proves, farem ús d'una rúbrica on s'especifiquen els resultats d'aprenentatge i els indicadors (resultats d'aprenentatge més concrets) segons siga la seua tipologia.</p> <p>Els criteris d'avaluació dels instruments d'avaluació són els següents</p> <p>1. Proves teòric-pràctiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Domini de la totalitat dels continguts de l'assignatura. -Capacitat d'anàlisi i de síntesi. -Capacitat d'argumentació i estructuració de les idees. -Correcció ortogràfica i sintàctica. -Ús d'un vocabulari adient. -Ús d'un estil de comunicació coherent. 	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2 Convocatòria extraordinària

9.2.1 Alumnat amb avaluació contínua

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ i CRITERIS D'AVALUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
<p>Els instruments d'avaluació, els criteris d'avaluació i qualificació i els resultats d'aprenentatge avaluats són els mateixos que al punt 9.1.1</p>	<p>RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6</p>

9.2.2 Alumnat amb pèrdua d'avaluació contínua (+20% faltes assistència)

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ/ QUALIFICACIÓ	Resultats d'Aprenentatge avaluats
Els instruments d'avaluació, els criteris d'avaluació i qualificació i els resultats d'aprenentatge avaluats seran els mateixos que al punt 9.1.2	RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6

→ 10. Bibliografia

Bibliografía bàsica:

- Bhaskaran, Lakshmi (2007). *El diseño en el tiempo*. Blume.
- De Fusco, Renato (2005). *Historia del diseño*. Santa & Cole.
- Dormer, Peter (1993). *El diseño desde 1945*. Destino.
- Fiell, Charlotte i Fiell, Peter (2000). *Diseño del siglo XX*. Taschen.
- Morteo, Enrico (2009). *Diseño. Desde 1850 hasta la actualidad*. Electa.
- Pevsner, Nikolaus (1976). *Los orígenes de la arquitectura moderna y del diseño*. Gustavo Gili.
- Torrent, Rosalía i Marín, Joan M. (2005). *Historia del diseño industrial*. Càtedra.

Bibliografía complementaria:

- Benevolo, Leonardo (1977). *Historia de la arquitectura moderna*. Gustavo Gili.
- Calvo Serraller, Francisco (2001). *El arte contemporáneo*. Taurus.
- Guasch, Anna Maria (2000). *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*. Alianza.
- Woodham, Jonathan M. (1997). *Twentieth-Century Design*. Oxford University Press.